

LATINAMERIKA OG CARIBIEN

EU's forbindelser med Latinamerika og Caribien har mange facetter og opretholdes på forskellige niveauer. EU samarbejder med hele regionen gennem topmøder mellem stats- og regeringscheferne og er desuden forbundet med Caribien, Mellemamerika, Det Andinske Fællesskab, Mercosur og de enkelte lande gennem aftaler og politisk dialog.

RETSGRUNDLAG

- Afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union (Unionens optræden udadtil)
- Afsnit I-III og V (fælles handelspolitik, udviklings samarbejde og humanitær bistand, internationale aftaler) i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

FORBINDELSER MELLEMLER REGIONERNE

A. Topmøderne

Det første topmøde mellem EU, Latinamerika og Caribien blev afholdt i Rio de Janeiro i juni 1999 og etablerede et »biregionalt strategisk partnerskab«. Det seneste af disse topmøder, som afholdes hver andet år, blev afholdt i juni 2015 i Bruxelles og var det andet mellem EU og Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater (Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños, CELAC). Topmøderne styrker forbindelserne mellem de to regioner på højeste plan og behandler spørgsmål, der er på de biregionale og den internationale dagsorden. Drøftelserne har fokuseret på emner som demokrati og menneskerettigheder, fattigdomsbekæmpelse, fremme af social samhørighed, innovation og teknologi samt miljø og klimaforandringer. På topmødet i Bruxelles blev der vedtaget en kort [politisk erklæring](#), en [længere erklæring om forskellige aspekter af partnerskabet](#) og en [EU-CELAC-handlingsplan](#) på grundlag af de prioriteringer, der var blevet fastlagt på de seneste topmøder. Planen opstiller ti prioriterede områder for biregionalt samarbejde:

- videnskab, forskning, innovation og teknologi
- bæredygtig udvikling og miljø, klimaforandringer, biodiversitet og energi
- regional integration og indbyrdes forbindelser med henblik på at fremme social inklusion og samhørighed
- migration
- uddannelse og beskæftigelse med henblik på at fremme social inklusion og samhørighed

- det globale narkotikaproblem
- køn
- investeringer og iværksætteri, der fremmer bæredygtig udvikling
- videregående uddannelse
- borgernes sikkerhed.

Idet topmødet mellem EU og CELAC i El Salvador i oktober 2017 blev udsat, mødtes [udenrigsministrene fra de to regioner i Bruxelles den 16. og 17. juli 2018](#). De vedtog en erklæring, der fokuserede på at styrke det biregionale samarbejde i globale fora.

B. Den parlamentariske dimension

Den regelmæssige kontakt mellem medlemmer af Europa-Parlamentet og latinamerikanske parlamentsmedlemmer påbegyndtes i 1974 med den første af 17 interparlamentariske konferencer. Dette var det første — og i mange år det eneste — forum for institutionaliseret politisk dialog mellem Europa og Latinamerika. I 2006 erstattedes de interparlamentariske konferencer af Den Euro-Latinamerikanske Parlamentariske Forsamling (EuroLat) — det biregionale strategiske partnerskabs parlamentariske institution. EuroLat fungerer som et forum for drøftelse, overvågning og vurdering af alle spørgsmål af relevans for partnerskabet. Det har 150 medlemmer: 75 fra Europa-Parlamentet og 75 fra de latinamerikanske subregionale parlamenter, herunder Parlatino (det latinamerikanske parlament), Parlandino (det andinske parlament), Parlacen (det mellemamerikanske parlament) og Parlasur (Mercosur-parlamentet), samt fra Chiles og Mexicos kongresser. EuroLat har siden 2006 afholdt 12 ordinære plenarmøder, det seneste i [december 2019 i Panama](#).

FORBINDELSER MED SUBREGIONER

A. Mellemerika (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama)

Forbindelserne med de mellemamerikanske lande har udviklet sig på grundlag af »San José-dialogen«. Denne dialog, som blev indledt i 1984, er siden blevet udvidet til at omfatte emner som økonomisk og social udvikling, migration og sikkerhed. Efter de første to samarbejdsaftaler, der blev indgået i 1985 og 1993, blev der i 2003 undertegnet en aftale om politisk dialog og samarbejde, som introducerede en række nye samarbejdsområder. En [associeringsaftale](#) — den første aftale af sin art mellem to regioner, som EU har indgået — blev undertegnet i juni 2012 og ratificeret af Europa-Parlamentet i december 2012. Den fastsætter som mål, at der skal udvikles et privilegeret politisk partnerskab baseret på værdier, principper og fælles målsætninger, som styrker menneskerettighederne, mindsker fattigdom, bekæmper ulighed, forebygger konflikter og fremmer god regeringsførelse, sikkerhed, regional integration og bæredygtig udvikling. Associeringsaftalen liberaliserer desuden handelen med industriprodukter og fiskerivarer og fjerner de fleste toldsats på handelen med landbrugsprodukter. Aftalens handelskapitel trådte foreløbigt i kraft i løbet af 2013 (på forskellige datoer for de forskellige landes vedkommende). Et parlamentarisk associeringsudvalg bestående af medlemmer af Europa-Parlamentet

og medlemmer af Parlacen og Costa Ricas lovgivende forsamling vil overvåge gennemførelsen af aftalen.

B. Det Andinske Fællesskab (Bolivia, Colombia, Ecuador og Peru)

EU har opretholdt regelmæssig kontakt med Andinlandene, siden Andesgruppen (senere benævnt Det Andinske Fællesskab) blev oprettet i 1969. Den første samarbejdsaftale blev undertegnet i 1983 og efterfulgt af en bredere rammeaftale om samarbejde i 1993. I december 2003 indgik de to regioner en aftale om politisk dialog og samarbejde, som udvidede omfanget af samarbejdet yderligere, men som endnu ikke er trådt i kraft. Der blev i juni 2007 indledt forhandlinger om en associeringsaftale, som endelig mundede ud i en [flerpartshandelsaftale med Peru og Colombia](#) i marts 2010. Handelsaftalen, der blev undertegnet i juni 2012 og ratificeret af Europa-Parlamentet i december 2012, trådte i kraft med Peru den 1. marts 2013 og med Colombia den 1. august 2013. Aftalen foreskriver en fuldstændig liberalisering af handelen med industriprodukter og fiskerivarer i løbet af ti år (de fleste todsatser blev fjernet ved dens ikrafttrædelse) og øger markedsadgangen for landbrugsprodukter. Aftalen omfatter offentlige indkøb, investeringer, menneskerettigheder samt arbejds- og miljøstandarder. Ecuador tilsluttede sig handelsaftalen den 1. januar 2017.

C. Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay)

EU og Det Sydamerikanske Fællesmarked (Mercado Común del Sur, Mercosur), som blev grundlagt i 1991, har opretholdt institutionelle forbindelser siden 1992. I 1995 undertegnede de en interregional rammeaftale, der etablerede en regelmæssig politisk dialog og fastlagde målsætninger og ordninger for et handelsmæssigt og økonomisk samarbejde.

Forhandlingerne om en associeringsaftale, herunder politisk dialog, samarbejde og frihandel, blev indledt i 1999. Efter 20 års forhandlinger (undtagen mellem 2004 og 2010, hvor de blev suspenderet) nåede EU og Mercosur til politisk enighed om handelskapitlet i associeringsaftalen i juni 2019 og om de sidste udestående problemer i dens politiske kapitler og samarbejdskapitler i juni 2020. Når aftalen træder i kraft, vil EU's eksport til Mercosur nyde godt af en afskaffelse af tolden på 91% af varerne og lavere told på forskellige varer. EU vil fjerne tolden på 92% af de varer, der importeres fra Mercosur, men vil beholde toldkontingenter for følsomme landbrugsprodukter. Efter den juridiske gennemgang af aftalens tekst vil den blive sendt til Europa-Parlamentet og medlemsstaterne til ratificering.

D. Caribien

EU har historisk set opretholdt stærke forbindelser med Caribien. Dette skyldes i vid udstrækning de europæiske landes tidligere tilstedeværelse i regionen som kolonimagter. Mange er stadig til stede i kraft af deres oversøiske lande og territorier (OLT'er). Forbindelserne mellem EU og Caribien er formet af forskellige institutionelle rammer, der overlapper hinanden. De vigtigste er Cotonouaftalen, som blev undertegnet i 2000 med 79 lande i Afrika, Vestindien og Stillehavsområdet (AVS-landene), og den [økonomiske partnerskabsaftale \(ØPA'en\) mellem EU og Cariforum-landene](#), som blev undertegnet i 2008. Den centrale partner i den biregionale dialog med EU er Cariforum. Ud af organisationens 16 medlemmer er de 14 — Antigua og Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Dominica, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica,

Saint Kitts og Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent og Grenadinerne, Surinam samt Trinidad og Tobago — medlemmer af Det Caribiske Fællesskab (Cariforum). Den Dominikanske Republik (som har undertegnet Cotonouaftalen og ØPA'en) og Cuba (der har særstatus) er ligeledes medlemmer.

Siden november 2012 er forbindelserne mellem EU og Caribien blevet reguleret af [den fælles partnerskabsstrategi for EU og Caribien](#), som fastlægger en struktureret ramme for bredere og mere dybtgående dialog og samarbejde. Strategien opstiller fem prioriterede områder: regionalt samarbejde og regional integration, genopbygningen af Haiti, klimaforandringer og naturkatastrofer, kriminalitet og sikkerhed samt en fælles indsats i biregionale og multilaterale fora og om globale spørgsmål.

Interparlamentariske forbindelser udgør en vigtig del af forbindelserne mellem EU og Caribien. Ud over målrettede regionale møder og den bredere Blandede Parlamentariske Forsamling AVS-EU oprettedes med ØPA'en fra 2008 Det Blandede Parlamentariske Udvalg Cariforum-EU til at overvåge gennemførelsen af aftalen. Udvalget har holdt tre møder, senest den 31. oktober og den 1. november 2017 i Trinidad og Tobago.

FORBINDELSER MED ENKELTLANDE

A. Mexico

Mexico og EU har opretholdt diplomatiske forbindelser siden 1960. Efter en samarbejdsaftale fra 1975 og en bredere rammesamarbejdsaftale fra 1991 indgik EU og Mexico EU's første partnerskabsaftale med et latinamerikansk land i 1997. [Aftalen om økonomisk partnerskab, politisk samordning og samarbejde](#) (kendt som »den globale aftale«) institutionaliserede den politiske dialog, udvidede samarbejdet til forskellige områder, herunder demokrati og menneskerettigheder og lagde grunden til oprettelsen af et frihandelsområde mellem EU og Mexico. Forhandlingerne med Mexico om at modernisere »den globale aftale«, som blev indledt i maj 2016, førte i april 2018 til »principiell enighed« om handelskapitlerne i en ajourført aftale. Parterne nåede til [enighed om de sidste udestående punkter](#) i april 2020.

Det strategiske partnerskab, der blev etableret i 2009, har yderligere forstærket forbindelserne med Mexico — det eneste land, som EU både har en associeringsaftale og et strategisk partnerskab med. Partnerskabet, som er udtryk for EU's anerkendelse af Mexicos voksende politiske og økonomiske betydning på globalt plan, har to mål: at øge samarbejdet og samordningen mellem EU og Mexico på multilateralt plan om globale spørgsmål samt tilføre politisk fremdrift til de bilaterale forbindelser og initiativer. Der har været afholdt tre topmøder mellem EU og Mexico under det strategiske partnerskab, hvoraf det seneste fandt sted i juni 2015. Der afholdes regelmæssigt dialoger på højt plan mellem EU og Mexico om mange emner, herunder menneskerettigheder, sikkerhed og retshåndhævelse, økonomiske spørgsmål og miljø og klimaforandringer. Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Mexico har siden 2005 overvåget gennemførelsen af den globale aftale.

B. Chile

Den første rammeaftale om samarbejde med Chile blev undertegnet i 1990, efter at landet havde genindført demokratiet. Der blev etableret en regelmæssig politisk

dialog i 1995. Efter at have undertegnet en mere omfattende rammesamarbejdsaftale i 1996, indgik EU en [associeringsaftale](#) med Chile i 2002. Aftalen består af tre dele: et kapitel om politisk dialog, herunder deltagelse af civilsamfundet, Europa-Parlamentet og Chiles kongres, et kapitel om samarbejde, der fastlægger en række forskellige samarbejdsområder med henblik på at fremme økonomisk, social og miljømæssig udvikling, samt oprettelsen af et frihandelsområde for varer og tjenesteydelser. Forhandlingerne om en ajourføring af associeringsaftalen begyndte i november 2017.

Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Chile har siden 2003 overvåget gennemførelsen af associeringsaftalen.

C. Brasilien

I 1960 blev Brasilien det første sydamerikanske land, der anerkendte Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) og oprettede en permanent repræsentation i Bruxelles. I de følgende år blev der undertegnet forskellige samarbejdsaftaler. Med konsolideringen af demokratiet i Brasilien fulgte et spring fremad for de bilaterale forbindelser, hvilket førte til undertegnelsen af den bredere rammesamarbejdsaftale i 1992. Forbindelserne med Brasilien er blevet styrket lige siden som udtryk for Brasiliens tiltagende økonomiske og politiske vægt på verdensplan. I 2007 etablerede EU og Brasilien et strategisk partnerskab. Der har siden 2007 været afholdt syv topmøder mellem EU og Brasilien, det seneste i februar 2014. EU og Brasilien fører samarbejde og politiske dialoger på mere end 30 områder af fælles interesse, herunder international fred og sikkerhed, menneskerettigheder, styring af den offentlige sektor, økonomiske og finansielle spørgsmål, innovation og konkurrenceevne, socialpolitikker, uddannelse, miljø og regional integration. Det strategiske partnerskab mellem EU og Brasilien indbefatter også regelmæssig dialog mellem Brasiliens nationalkongres og Europa-Parlamentet.

D. Cuba

Cuba var indtil for få år siden det eneste land i regionen, der ikke havde undertegnet en samarbejds- eller associeringsaftale med EU. I april 2014 blev der imidlertid indledt forhandlinger med henblik på indgåelse af en [aftale om politisk dialog og samarbejde](#), og de blev afsluttet med succes i marts 2016. Aftalen blev undertegnet den 12. september 2016 og blev ratificeret af Europa-Parlamentet den 5. juli 2017. Aftalen kan træde i kraft i fuldt omfang, når den er blevet ratificeret af alle EU's medlemsstater. Den omfatter tre hovedkapitler: om politisk dialog, om samarbejde og sektorpolitisk dialog samt om handel. Forbindelserne mellem EU og Cuba er også blevet styrket på andre fronter, f.eks. gennem diverse besøg på højt plan og relanceringen af en formel politisk dialog.

Jesper Tvevad
09/2020

